

Natuurtoets

**Ten behoeve van ontwikkeling toren nabij
provincialeweg 17 te Zaandam**

Toetsing Wet Natuurbescherming en NNN

projectnummer 469825
definitief revisie 00
7 april 2022

Natuurtoets

Ten behoeve van ontwikkeling toren nabij provincialeweg 17 te Zaandam
projectnummer 469825
7 april 2022 revisie 00
Gemeente Zaanstad

Natuurtoets

Ten behoeve van ontwikkeling toren nabij provincialeweg 17 te Zaandam

Toetsing Wet Natuurbescherming en NNN

projectnummer 469825
documentnummer 469825-NT-01
definitief revisie 00
7 april 2022

Auteur

A. Wiersma

Opdrachtgever

Gemeente Zaanstad
Stadhuisplein 100
1506 MZ ZAANDAM

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BII12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave
april 2022

beschrijving revisie 00
definitief

goedkeuring
L.J.G. Koks

vrijgave
P.F.G.M. Kennes

A blue ink signature, likely belonging to P.F.G.M. Kennes, written over the 'vrijgave' line.

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Doel en onderzoeksvragen	8
1.3	Leeswijzer	8
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	9
2.1	Algemeen	9
2.2	Soortbescherming	9
2.3	Gebiedsbescherming	10
2.3.1	Natura 2000	10
2.4	Provinciaal beleid	11
2.5	Noord-Holland	11
2.5.1	Natuurnetwerk Nederland	11
2.5.2	Bijzonder Provinciaal landschap	11
2.5.3	Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb)	12
3	Methodiek	14
3.1	Algemeen	14
3.2	Bureauonderzoek	14
3.3	Terreinbezoek	15
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	15
4	Resultaten	16
4.1	Gebiedsbeschrijving	16
4.2	Beschermde soorten	18
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	18
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	19
4.3	Samenvatting beschermde soorten	23
4.4	Beschermde gebieden	23
5	Toetsing	29
5.1	Effectbepaling project	29
5.2	Toetsing effect op beschermde soorten	29
5.2.1	Broedvogels	29
5.2.2	Zoogdieren	30
5.3	Effecten op beschermde gebieden	31
5.3.1	Effecten op Natura 2000	31
5.3.2	Effecten op ANLb	31
5.3.3	Effecten op Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)	31
6	Bronnen	32

Natuurtoets

Ten behoeve van ontwikkeling toren nabij provincialeweg 17 te Zaandam
projectnummer 469825
7 april 2022 revisie 00
Gemeente Zaanstad

Bijlage 1: Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

Conclusies en advies

De gemeente Zaanstad is voornemens een toren te ontwikkelen op een braakliggend terrein. Het werkterrein is gelegen in de bebouwde kom tussen de Provincialeweg, de Houtveldtunnel, de spoorlijn en het stadhuisplein in Zaandam.

Ten behoeve van de werkzaamheden hoeven geen bomen gekapt te worden of gebouwen te worden gesloopt. De omvang van het werkterrein bedraagt circa 0,3 ha. Het is nog niet bekend wanneer de werkzaamheden uitgevoerd worden. Voor de bouw van de toren is naar verwachting heien van palen noodzakelijk.

Het project kan worden uitgevoerd indien de werkzaamheden niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van het projectgebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets. Tevens is aangegeven of volgens de Nederlandse wetgeving vervolgstappen aan de orde zijn.

Conclusies: Beschermde gebieden

Natura 2000-gebieden

Het werkterrein is niet gelegen in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is gelegen op 1 km afstand van het werkterrein.

Gezien deze grote afstand kunnen verstoringseffecten door bijvoorbeeld geluid, trilling, verontreinigingen, verdroging en versnippering op voorhand worden uitgesloten worden.

Mogelijk is er wel sprake van verstoring ten gevolge van verzuring en/of vermesting door stikstofdepositie. Derhalve wordt geadviseerd een stikstofdepositieberekening in AERIUS uit te voeren.

NNN-gebieden

Het werkterrein is niet gelegen in een NNN-gebied. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is gelegen op tenminste 1 km van het werkterrein. Gezien deze grote afstand kunnen negatieve effecten door de werkzaamheden op NNN-gebieden uitgesloten worden. Bovendien kent de provincie Noord-Holland geen beleid omtrent toetsing van externe werking op NNN-gebieden.

Agrarisch natuur en landschapsbeheer (ANLb) en Bijzonder provinciaal landschap (BPL)

Het werkterrein is niet gelegen de begrenzing van ANLb zoekgebied dan wel Bijzonder provinciaal landschap. Het dichtstbijzijnde gebied is gelegen op 750 m van het werkterrein. Gezien de relatief grote afstand tot deze gebieden kunnen negatieve effecten ten gevolge van de werkzaamheden uitgesloten worden.

Tabel 1. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming.

	Natura 2000	NNN	ANLb en BPL
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Ja, mogelijk voor stikstofdepositie	Nee	Nee
Effecten?	Mogelijk stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitats.	Nee	Nee

Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Ja, uitvoeren AERIUS berekening en bepalen eventuele vervolgstappen.	Nee	Nee
---	--	-----	-----

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden op en rondom het werkterrein:

- *Algemene broedvogels (waarschijnlijk broedplaatsen aanwezig);*
- *Jaarrond beschermde broedvogels (mogelijk broedplaatsen aanwezig van gierzwaluw in omgeving werkterrein);*
- *Vleermuizen (mogelijk verblijfplaatsen aanwezig in gebouwen rondom werkterrein).*

In Tabel 2 is voor het werkterrein aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende project. Aangegeven is of een nader onderzoek nodig is, of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming, of dit middels maatregelen voorkomen kan worden en of bij de uitvoering van het project een ontheffing nodig is. In Hoofdstuk 5 van deze Natuurtoets staat de onderbouwing voor de gegeven conclusies.

Tabel 2. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in projectgebied?	Nader onderzoek nodig?	Is er sprake van een overtreding?	Ontheffing noodzakelijk	Vervolgstappen
Jaarrond beschermde broedvogels	Mogelijk broedplaatsen van gierzwaluwen aanwezig rondom het werkterrein (in omliggende gebouwen)	Mogelijk, tenzij buiten het broedseizoen gewerkt wordt of mitigerende maatregelen genomen worden.	Nee, indien buiten het broedseizoen gewerkt wordt of mitigerende maatregelen genomen worden met name ten behoeve van het heien.	Mogelijk, indien niet buiten broedseizoen gewerkt kan worden of mitigerende maatregelen niet mogelijk/afdoende zijn.	Werken buiten broedseizoen of nemen mitigerende maatregelen met name ten behoeve van het heien. <i>Zie hoofdstuk 5 voor nadere toelichting.</i>
Algemene broedvogels	Mogelijk broedplaatsen aanwezig tussen vegetatie/struiken op werkterrein en in gebouwen rondom het werkterrein.	n.v.t.	Nee, indien buiten het broedseizoen gewerkt wordt of nemen mitigerende maatregelen met name ten behoeve van het heien.	n.v.t.	Werken buiten broedseizoen of nemen mitigerende maatregelen met name ten behoeve van het heien. <i>Zie hoofdstuk 5 voor nadere toelichting.</i>

Natuurtoets

Ten behoeve van ontwikkeling toren nabij provincialeweg 17 te Zaandam
projectnummer 469825
7 april 2022 revisie 00
Gemeente Zaanstad

Vleermuizen	Mogelijk verblijfplaatsen aanwezig in gebouwen rondom werkterrein.	Mogelijk verstoring van verblijfplaatsen in de omgeving door gebruik van licht.	Lichtuitstraling naar mogelijke verblijfplaatsen (gebouwen) dient voorkomen te worden.	Nee, indien lichtuitstraling wordt voorkomen	Voorkomen van lichtuitstraling naar omgeving <i>Zie hoofdstuk 5 voor nadere toelichting.</i>
--------------------	--	---	--	--	---

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader in Bijlage 1 staat het wetsartikel uitgeschreven. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Zaanstad is voornemens om een toren te ontwikkelen met daarin maximaal 195 woningen en 2.150 m² aan commerciële voorzieningen. De bouwhoogte van de toren bedraagt maximaal 75 m. De ontwikkeling betreft het bouwterrein tussen het Stadhuisplein, de Provinciale weg, de Houdtveldtunnel en het spoor te Zaandam. Het werkterrein is in figuur 1.1 en 1.2 weergegeven. De omvang van het werkterrein bedraagt circa 0,3 ha. Voor de bouw van de toren is naar verwachting heien van palen noodzakelijk.

Het planvoornemen past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Om deze reden wordt een bestemmingsplanwijziging doorgevoerd. Derhalve is onderhavige natuurtoets opgesteld. Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven.

Natuurtoets

Ten behoeve van ontwikkeling toren nabij provincialeweg 17 te Zaandam
projectnummer 469825
7 april 2022 revisie 00
Gemeente Zaanstad

Figuur 1.1 Regionale ligging werkterrein (rood omcirkeld). Bron: Streetsmart, luchtfoto 2020

Figuur 1.2 Ligging werkterrein (zwart omkaderd). Bron: Streetsmart, luchtfoto 2020

1.2 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland) en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing/vergunning noodzakelijk is. Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van de voorgenomen activiteit? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit? Dient in het kader van de Wnb een ontheffing aangevraagd te worden?
- Komen in de beïnvloedingszone van het projectgebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking- of een compensatieplan opgesteld te worden?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.3 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het projectgebied;
- Hoofdstuk 5 toetst de activiteiten aan de natuurwetgeving en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 2.4](#) wordt de vervolprocedure aangegeven bij een overtreding van verbodsbepalingen.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In de voorliggende Natuurtoets wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden omdat deze niet aan de orde is aangezien er geen bomen worden gekapt.

Nast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. Soorten van de Vogelrichtlijn;
2. Soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'Andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het projectgebied. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.1 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode.

Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in artikel 3.10, bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B(1 en 2) en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.10 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie/het rijk, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie. Het voorgaande geldt echter niet indien de soorten zijn vrijgesteld door het bevoegd gezag.

Bij voorliggende toetsing is de provincie Noord-Holland bevoegd gezag. In de provincie Noord-Holland zijn in tegenstelling tot de landelijke vrijgestelde soorten van artikel 3.10 onderdeel A (zie Regeling Natuurbescherming, [Bijlage 13](#)), de bunzing, hermelijn en wezel niet vrijgesteld. Voor deze soorten dient bij een overtreding van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 gewerkt te worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode of dient een ontheffing aangevraagd te worden. In de provincie geldt voor de overige landelijk vrijgestelde soorten, ook een vrijstelling. Voor deze soorten geldt enkel de zorgplicht.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.4 Provinciaal beleid

2.5 Noord-Holland

2.5.1 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde diersoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit te realiseren is in de Wnb art. 1.12, lid 2 vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk Nederland. Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

In de Ontwerp Omgevingsverordening NH2020 van provincie Noord-Holland (2020) zijn regels voor het NNN opgenomen in Artikel 6.38. Voor de natuurgebieden die behoren tot het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe¹. Het 'nee, tenzij'-principe betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een zwaarwegend belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. Het 'nee, tenzij'-principe geldt niet voor de Noordzee, de Waddenzee en het IJsselmeergebied (inclusief Markermeer en IJmeer) en de randmeren. Voor deze gebieden stelt het Barro eigen regels waarbij het Rijk bevoegd gezag is. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen aan de toelichting van het ruimtelijk plan en aan de wijze van compensatie (Artikel 6.38, lid 8).

Het regime ter bescherming van het NNN kent in de provincie Noord-Holland geen externe werking. Dit houdt in dat alleen wanneer er binnen de grenzen van het NNN gewerkt wordt, de effecten beoordeeld en eventueel gecompenseerd dienen te worden. Effecten als gevolg van de activiteiten die ontstaan op NNN-gebieden die buiten de plangrenzen liggen (externe effecten), hoeven derhalve niet gecompenseerd te worden.

2.5.2 Bijzonder Provinciaal landschap

In Noord-Holland zijn meerdere Bijzonder Provinciale Landschappen aangewezen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wet natuurbescherming. Hierin staat het volgende opgenomen.

¹ Naast 'de route' van de Nee tenzij-afweging kan er sprake zijn van twee andere routes, namelijk een kleinschalig ontwikkeling of een NNN(EHS)-saldobenadering waarbij er geen onderbouwing aan de orde is van het dwingende belang en/of van alternatieven. Indien relevant wordt bekeken of deze van toepassing zijn voor het project.

Art. 1.12 lid 3 Wnb. Gedeputeerde staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) omvat in Noord-Holland gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. Onder andere de (in de Provinciale Ruimtelijke Verordening juni 2019 apart genoemde) weidevogelleefgebieden zijn opgenomen in de Bijzonder Provinciale Landschappen. Het BPL is zo concreet mogelijk beschreven in kernkwaliteiten per deelgebied. De voormalige beschermingsregimes Bufferzones, Aardkundig Monument en Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten.

Bij het BPL moet in de provincie Noord-Holland getoetst worden of de kernkwaliteiten van dat gebied in het geding komen. De kernkwaliteiten zijn opgenomen in Bijlage 6 van de Omgevingsverordening van de provincie. In de provincie Noord-Holland geldt voor de aangewezen BPL (Artikel 6.41 Omgevingsverordening) dat een ruimtelijk plan ter plaatse van het bijzonder provinciaal landschap regels bevat ter bescherming van de voorkomende kernkwaliteiten. Het ruimtelijk plan bevat geen regels die een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken. Andere ontwikkelingen zijn wel mogelijk indien deze de kernkwaliteiten niet aantasten.

Het ruimtelijk plan kan een nieuwe stedelijke ontwikkeling of een andere nieuwe ruimtelijke ontwikkeling die de kernkwaliteiten van het BPL aantast mogelijk maken (Artikel 6.41), indien:

- a. er sprake is van groot openbaar belang;
- b. er geen reële alternatieven zijn; en
- c. de aantasting zoveel mogelijk wordt beperkt en de aantasting wordt gecompenseerd.

2.5.3 Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb)

De provincies verlenen via het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL) subsidie voor het behoud en de ontwikkeling van (agrarische) natuurgebieden en landschappen. Het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer gaat volgens een leefgebiedenbenadering. Doel is het creëren en in stand houden van een leefgebied voor een soort of groep van soorten die vergelijkbaar beheer vraagt. Er zijn in totaal 68 doelsoorten benoemd waarvoor Nederland op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn de internationale verplichting heeft om de Staat van Instandhouding² te verbeteren of behouden. Het gaat om amfibieën, insecten, vlinders, vogels en zoogdieren (waaronder vleermuizen).

Een collectief van agrariërs kan subsidie aanvragen voor maatregelen die zij nemen in het kader van ANLb. Met deze vergoeding kunnen bijvoorbeeld agrariërs maatregelen treffen om het aantal soorten dieren en planten te vergroten. De subsidie kan worden verleend voor de leefgebieden open grasland, open akkerland, natte dooradering, droge dooradering en voor de categorie water. Binnen de leefgebieden kunnen verschillende beheeractiviteiten uitgevoerd worden. De functie van deze activiteiten is bijvoorbeeld het creëren van foerageergebieden, of het optimaliseren van voortplantingsmogelijkheden. Voor de categorie water gelden andere

² De Staat van Instandhouding (Svi) is een maat voor de duurzaamheid van een populatie. Bij de beoordeling worden vier hoofdaspecten meegewogen: verspreiding, populatie, leefgebied en toekomstperspectief (Sovon.nl)

beheerfuncties, zoals waterberging of bufferzones. ANLb kan buiten en binnen het NNN worden toegepast. Het belangrijkste doel is dat agrarische collectieven in kansrijke gebieden samen met bijvoorbeeld overheden en natuurbeheerders werken aan gunstige condities voor soorten waarvoor een instandhoudingsplicht geldt.

Ontwikkelingen kunnen in conflict zijn met de Vogel- en Habitatrichtlijn. Dit kan het geval zijn als Nederland de internationale verplichting heeft voor een bepaalde soort de Staat van Instandhouding te verbeteren of behouden. Ontwikkelingen kunnen naast één of meerdere doelsoorten ook het collectief of bijvoorbeeld een individuele grondeigenaar schaden wanneer die geen subsidie kan ontvangen voor beheeractiviteiten. De verantwoordelijkheid voor het ANLb ligt bij de provincies. Die leggen hun natuurdoelen vast in het provinciale Natuurbeheerplan. In het Natuurbeheerplan staat onder andere welke doelsoorten beschermd moeten worden (Boerennatuur, 2021).

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het projectgebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel B en C in de bijlage). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt met het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het projectgebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2016-2021 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het projectgebied. Daarnaast zijn indien relevant ook regionale bronnen en atlassen gebruikt. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het projectgebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZK of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het projectgebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 20 mei 2021 is vanaf circa 10:00 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij licht tot half bewolkt weer met een temperatuur van circa 12 °C en windkracht 3. Tijdens het terreinbezoek is het werkterrein en de nabije omgeving beschouwd. Relevante elementen, zoals bomen en gebouwen, zijn beschouwd met een verrekijker.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het projectgebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het projectgebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het werkterrein is gelegen in de bebouwde kom van Zaandam ter hoogte van de provinciale weg 17. Aan de noordzijde wordt het werkterrein begrensd door het station en het stadhuisplein van Zaandam. Ten westen van het werkterrein ligt het spoorwegemplacement en ten oosten de provinciale weg. Verder is ten zuiden van het werkterrein een parkeerplaats aanwezig. Om het werkterrein zelf bevindt zich een hekwerk.

Het werkterrein is grotendeels braakliggend. De ondergrond bestaat deels uit vast zand met hard grind en deels uit los zand. Daarnaast is de westzijde van het werkterrein verhard met klinkers. Het middendeel van het terrein bestaat uit opgaande begroeiing van kruiden. Aan de zuidkant van het werkterrein staan een paar struiken. Daarnaast is op het terrein veel puin en bouw materiaal aanwezig zoals pellets, houten balken, hekken, platen en bakstenen. Ook staat op het terrein een container. Oppervlaktewater is niet aanwezig op of nabij het werkterrein. In figuur 4.1 is een impressie van het werkterrein weergegeven.

Natuurtoets

Ten behoeve van ontwikkeling toren nabij provincialeweg 17 te Zaandam
projectnummer 469825
7 april 2022 revisie 00
Gemeente Zaanstad

Figuur 4.1 Impressie van het werkterrein.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij de werklocaties in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten in de omgeving van het werkterrein zijn weergegeven tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het werkterrein (met een straal van 2,5 km) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFF, 2016-2021).

Soortgroep	Soort	JRB	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	X		
	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Grote gele kwikstaart	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Kerkuil	X		
	Ooievaar	X		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Slechtvalk	X		
	Sperwer	X		
	Steenuil	X		
	Wespendief	X		
Zoogdieren	Hermelijn			X
	Vleermuizen **		X	
Amfibieën	Alpenwatersalamander			X
	Rugstreeppad		X	
Reptielen	Ringslang			X
Insecten - Dagvlinders	Grote vos			X
Insecten - Libellen	Geen waarnemingen			
Vissen	Geen waarnemingen			
Planten	Muurbloem			X
Overige soortgroepen	Geen waarnemingen			

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het terreinbezoek (paragraaf 4.2.2).

** Vleermuizen: rosse vleermuis, gewone /kleine/ruige dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het projectgebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Aangezien het projectgebied een beperkte omvang heeft (circa 0,3 ha), gedeeltelijk is verhard, niet aansluit op grote natuur(lijke)gebieden, in een verstoorde omgeving ligt, geen open water bevat en het verspreidingsgebied van een aantal soorten niet tot aan Zaandam loopt, zijn niet alle biotoop-kritische (sub)soortgroepen relevant. Zo zijn er onder andere op basis van het terreinbezoek geen effecten (overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb) aan de orde op de beschermde (sub)soortgroepen: reptielen (ringslang), amfibieën (alpenwatersalamander), vissen, libellen en overige soortgroepen (kevers, kreeftachtigen, weekdieren, mieren en slakken). Er is voor deze soort(groep)en geen essentieel leefgebied in het projectgebied. Effecten zijn op voorhand uitgesloten.

De overige soortgroepen (vogels, zoogdieren, amfibieën (rugstreeppad), vaatplanten en dagvlinders) worden hierna beschreven.

Vogels

Soorten met jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het werkterrein waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- of verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd.

Voor jaarrond beschermde nesten wordt een verstoringsafstand van de werkzaamheden van circa 75 m gehanteerd conform het kennisdocument van de buizerd (BIJ12, 2017). Daarom zijn zekerheidshalve binnen een afstand van circa 100 m van het werkterrein mogelijke jaarrond beschermde nesten geïnventariseerd.

Uit het veldbezoek is gebleken dat in de (hoge) gebouwen rondom het werkterrein mogelijk gierzwaluwen kunnen broeden. In deze gebouwen zijn potentieel geschikte nestplaatsen (zoals openingen en kieren) aanwezig. Op het werkterrein zelf ontbreken geschikte nestplaatsen. Ten tijde van het veldbezoek zijn bovendien enkele hoog overvliegende gierzwaluwen waargenomen. Op basis van deze waarneming is niet te bepalen of deze individuen in de omgeving van het werkterrein broeden en de soort kan dus broeden in de gebouwen rondom het werkterrein. Aanwezigheid van overige jaarrond beschermde soorten kan worden uitgesloten op en rondom het werkterrein.

In hoofdstuk 5 worden mogelijke effecten van de werkzaamheden op de gierzwaluw beschouwd.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest (categorie 5)

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Ten tijde van het veldbezoek zijn vogelsoorten zoals zwarte kraai en ekster waargenomen. Er zijn echter geen nestplaatsen van deze soorten waargenomen in de omgeving van het werkterrein. Derhalve ontbreken zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden om jaarronde bescherming van deze nesten te rechtvaardigen.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1)

Tijdens het veldbezoek zijn een aantal stadsduiven waargenomen welke waarschijnlijk broeden in de openingen onder de draagconstructie van het stadhuisplein (zie figuur 4.2).

Verder kunnen op het werkterrein zelf algemene broedvogels tot broeden komen in de solitaire struiken of op de grond tussen de opschietende kruiden. Gedacht kan worden aan soorten als merel, witte kwikstaart en winterkoning.

Figuur 4.2 Stadsduif nabij mogelijk broedplaats onder de draagconstructie van het stadhuisplein

In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de mogelijke consequenties van de werkzaamheden op algemene broedvogels.

Zoogdieren

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Bij het amoveren van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Uit het veldbezoek is gebleken dat in de omgeving van het werkterrein gebouwen aanwezig zijn waarin zich mogelijk geschikte verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten kunnen bevinden. Tevens kunnen mogelijk vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn onder de draagconstructie van het stadhuisplein (zie figuur 4.3).

In de bomen op de parkeerplaats zuidelijk van het werkterrein zijn geen geschikte holten aanwezig voor boombewonende vleermuizen. Op het werkterrein zelf ontbreken potentieel geschikte verblijfplaatsen voor zowel gebouw- of boombewonende vleermuizen.

Mogelijke effecten op gebouwbewonende vleermuizen in de omgeving van het werkterrein ten gevolge van de werkzaamheden worden in hoofdstuk 5 beschouwd.

Figuur 4.3 Draagconstructie stadhuisplein met mogelijk vleermuisverblijven.

Vliegroutes en foerageergebied

Uit het veldbezoek is gebleken dat in de omgeving van het werkterrein geen potentiële vliegroutes voor vleermuizen (zoals bomenrijen of brede watergangen) aanwezig zijn. Effecten door de werkzaamheden op essentiële vliegroutes zijn daarom uitgesloten. Het werkterrein en de omgeving ervan kan mogelijk wel fungeren als foerageergebied voor vleermuizen uit de omgeving van het werkterrein.

Eventuele effecten op het foerageergebied worden in hoofdstuk 5 behandeld.

Landzoogdieren

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)

Kleine marterachtigen komen voor in allerlei biotopen, zoals open plekken, bossen, houtwallen, duinen en akkers. Voorwaarde is wel dat er voldoende dekking aanwezig is. Rust- en verblijfplaatsen bevinden zich vaak in holen van andere zoogdieren (zoals muizen, konijnen en vossen) of onder takkenbulten en tussen boomwortels (Zoogdierverseniging, z.d.).

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat in de omgeving van het werkterrein één waarneming gedaan is van de hermelijn (NDFF, 2021). Andere kleine marterachtigen zoals wezel en hermelijn zijn niet waargenomen. De waarnemingen zijn gedaan op de grens tussen de bebouwde kom en het veenweidegebied westelijk van Zaandam op een afstand van circa 1,5 km van het werkterrein. Slechts 0,15 ha van het werkterrein kent mogelijk schuilplaatsen en geschikt foerageergebied voor kleine marterachtigen. De rest van het werkterrein is kaal en/of verhard. Een dergelijk klein gebied is te beperkt om functioneel leefgebied te vormen voor kleine marterachtigen. De hermelijn kent namelijk een minimale grootte van haar territorium van 1 ha (mannetjes) en 4 ha (vrouwtjes).

Het werkterrein is bovendien geïsoleerd gelegen in (sterk) bebouwd gebied. Het wordt begrensd door een drukke weg, een spoorwegemplacement, bebouwing en verharding. Hierdoor ontbreken migratieverbindingen zoals heggen en groenstroken welke een verbinding vormen met andere geschikte leefgebieden voor kleine marterachtigen in de bredere omgeving. De aanwezigheid van kleine marterachtigen op het werkterrein kan op basis van bovenstaande worden uitgesloten.

Negatieve effecten op kleine marterachtigen door de werkzaamheden zijn derhalve niet aan de orde.

Amfibieën

Rugstreeppad

De rugstreeppad komt voor in terreinen met een hoge natuurlijke dynamiek of een door de mensen ingebrachte dynamiek. Braakliggende bouwterreinen, (rivier)duinen en uiterwaarden vormen een ideaal leefgebied voor de soort. Er is vaak een goed vergraafbare bodem aanwezig en er zijn elementen om te schuilen. De soort heeft een voorkeur voor de nabijheid van zanderige bodems en ondiep tijdelijk water wat bij voorkeur vegetatie-loos en vrij van andere amfibieën is. Regenplassen en sporen van voertuigen waarin water blijft staan vormen ideaal voortplantingswater (BIJ12a, 2017).

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn aan aantal waarnemingen van de rugstreeppad verricht (NDFF, z.d.). De waarnemingen komen hoofdzakelijk uit het veenweidegebied (polder Westzaan) op circa 1 km afstand van het werkterrein en de nabijgelegen randen van de aanliggende bebouwde kom.

Het zandige biotoop in het projectgebied is in potentie geschikt als leefgebied voor de rugstreeppad. Echter het werkterrein is sterk geïsoleerd gelegen en omgeven door bebouwing, het spoorwegemplacement, wegen en verhard gebied. Bovendien ontbreekt oppervlaktewater op en rondom het werkterrein.

Zekerheidshalve zijn potentiële verblijfplaatsen onder het puin (zoals platen) gedurende het veldbezoek gecheckt op aanwezigheid van rugstreeppadden. Er zijn geen exemplaren waargenomen.

Geconcludeerd wordt aanwezigheid van de rugstreeppad wegens de sterk geïsoleerde ligging van het werkterrein in bebouwd gebied redelijkerwijs uitgesloten kan worden.

Dagvlinders

Grote vos

In de omgeving van het werkterrein is één waarneming verricht van de grote vos (NDFF, 2021).

De waarneming is gedaan op circa 2 km ten noorden van het werkterrein.

De grote vos komt voor in open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De eitjes worden afgezet op de bovenste takken van grote vrijstaande bomen. Als waardboom wordt vooral de iep gebruikt, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.).

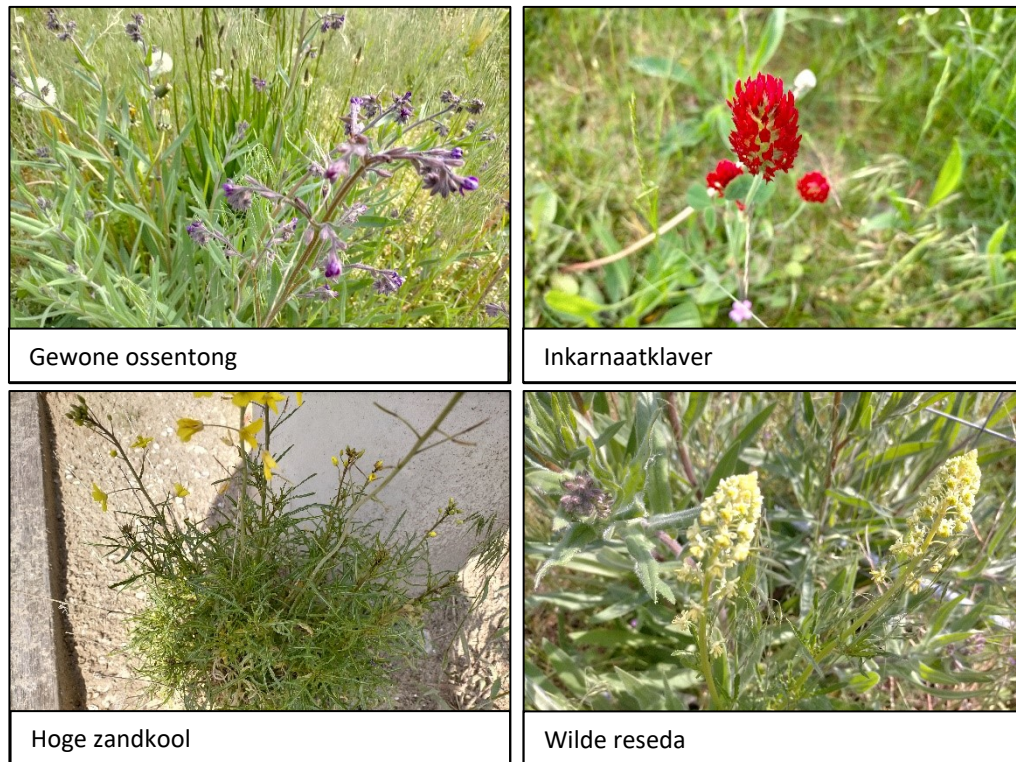
Het werkterrein en de omgeving vormen geen geschikt habitat voor de grote vos wegens het ontbreken van bosschages of bosachtig gebied. Bovendien ontbreken geschikte waardbomen in de omgeving. Aanwezigheid van de grote vos op het werkterrein kan daarom uitgesloten worden.

Vaatplanten

Muurbloem

In de omgeving van het werkterrein is de muurbloem waargenomen (NDFF, 2021). Muurbloem groeit op muren waarin kalkspecie is toegevoegd (Verspreidingsatlas, z.d.). Het werkterrein zelf kent geen geschikt biotoop (zoals gemetselde muren) waardoor aanwezigheid van de soort uitgesloten kan worden.

Op het werkterrein groeiden ten tijde van het veldbezoek wel diverse niet beschermde plantensoorten, waaronder duizendblad, gewone ossentong, bijvoet, grote zandkool, inkarnaatklaver, wilde reseda, grote brandnetel, wilde bertram, gewone melkdistel en gewoon biggenkruid. In figuur 4.4 is een impressie van enkele aangetroffen soorten weergegeven.

Figuur 4.4 Impressie van aangetroffen plantensoorten op het werkterrein

4.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in tabel 4.2 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen op het werkterrein. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 4.2: Mogelijk aanwezige beschermde soorten

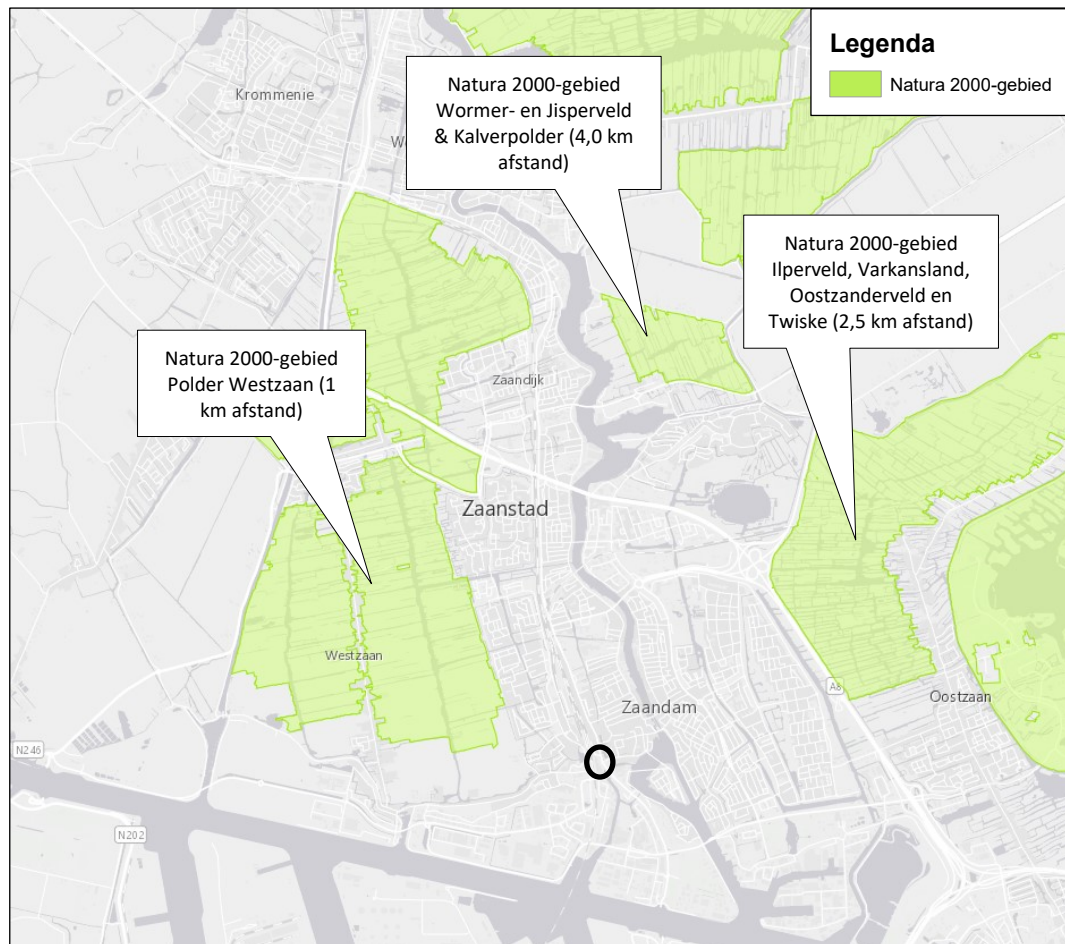
Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Jaarrond beschermde broedvogels	Artikel 3.1 Wnb	Mogelijk	Mogelijk broedplaatsen voor gierzwaluw in omliggende gebouwen aanwezig.
Algemene broedvogels	Artikel 3.1 Wnb	Waarschijnlijk	Waarschijnlijk broedplaatsen aanwezig op werkterrein en omgeving ervan.
Vleermuizen	Artikel 3.5 Wnb /Habitatrichtlijn	Mogelijk	Mogelijk verblijfplaatsen aanwezig in omliggende gebouwen.

4.4 Beschermde gebieden

Natura 2000-gebieden

Het werkterrein is niet gelegen in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is gelegen op circa 1 km ten westen van het werkterrein (Ministerie van LN&V, 2021). Het betreft Natura 2000-gebied "Polder Westzaan" wat aangewezen is als habitatrichtlijn gebied. In dit gebied zijn diverse stikstofgevoelige habitattypen gelegen, waaronder vochtige heiden (H4010B), overgangs- en trilvenen (H7140B) en Hoogveenbossen (H91D0). Andere Natura 2000-

gebieden liggen op circa 2,5 km respectievelijk 4 km afstand. Deze Natura 2000-gebieden zijn aangewezen als habitatrichtlijn- en vogelrichtlijngebied. De ligging van de Natura 2000-gebieden is weergegeven in figuur 4.5. Mogelijke effecten op dit Natura 2000-gebied door de werkzaamheden worden beschouwd in hoofdstuk 5.

Figuur 4.5: Ligging van Natura 2000-gebieden in de omgeving van het werkterrein (zwart omcirkeld). Bron data: Rijksoverheid, Ministerie van Landbouw, natuur en visserij.

Natuurnetwerk Nederland (NNN) en natuurbeheertypen

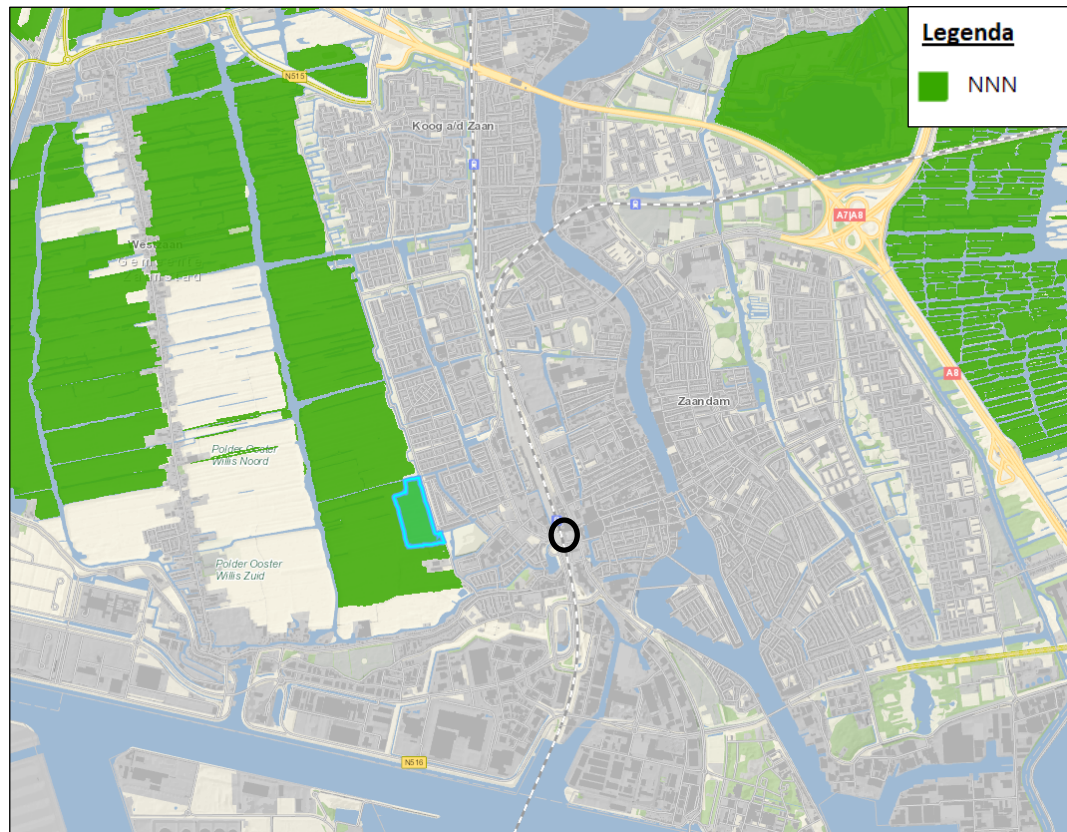
NNN

Conform data van de provincie Noord-Holland is het werkterrein niet gelegen binnen de begrenzing van het NNN. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is gelegen op een afstand van circa 1 km ten westen van het werkterrein. Het gaat om NNN-gebied "Polder Westzaan, Noorderveen en Zuiderpolder". De ligging van de NNN-gebieden in de omgeving van het werkterrein is weergegeven in figuur 4.6.

Aangezien de provincie Noord-Holland geen beleid omtrent externe werking kent hoeven eventuele effecten van de werkzaamheden op dit gebied niet te worden beoordeeld.

Natuurtoets

Ten behoeve van ontwikkeling toren nabij provincialeweg 17 te Zaandam
projectnummer 469825
7 april 2022 revisie 00
Gemeente Zaanstad

Figuur 4.6 Ligging van NNN-gebieden ten opzichte van het werkterrein (zwart omcirkeld). Bron data: website Provincie Noord-Holland

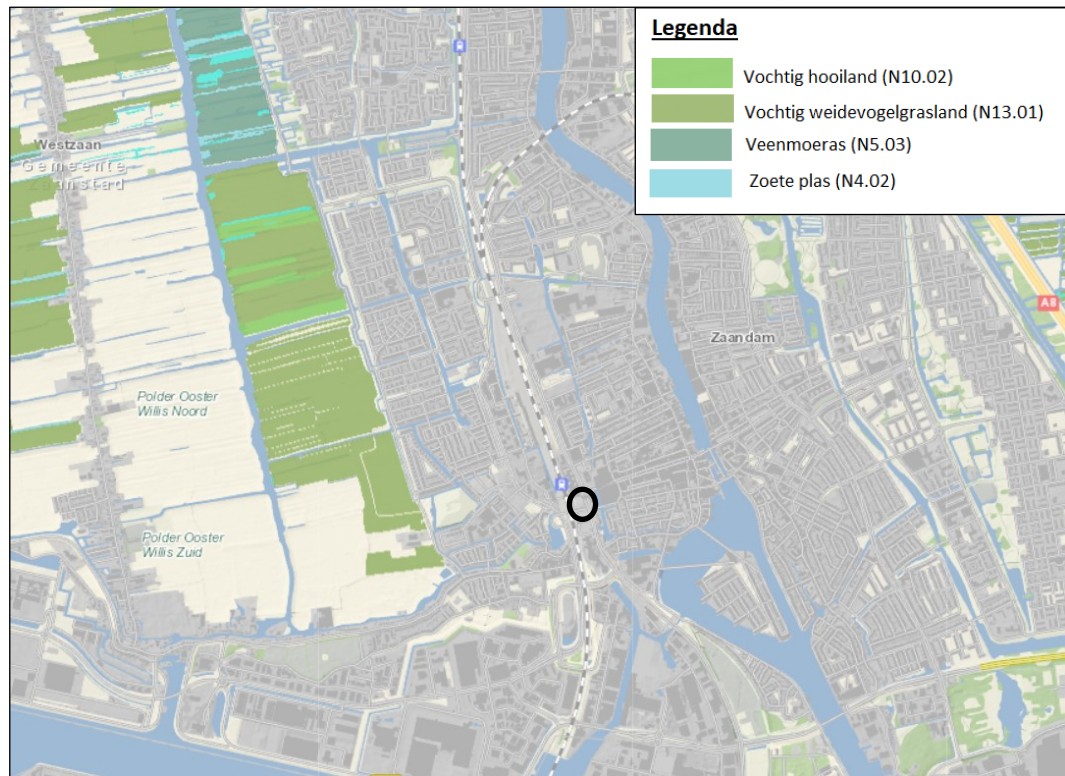
Natuurbeheerplan

Conform het digitale natuurbeheerplan (2021) van de provincie Noord-Holland zijn in de omgeving van het werkterrein natuurgebieden met een natuurbeheertype gelegen. Het dichtstbijzijnde natuurbeheertype betreft verschillende percelen met vochtig weidevogelgrasland (N13.01) gelegen in het NNN-gebied “Polder Westzaan, Noorderveen en Zuiderpolder” (zie figuur 4.7).

Aangezien de provincie Noord-Holland geen beleid omtrent externe werking kent hoeven eventuele effecten van de werkzaamheden op natuurbeheertypen in de omgeving niet beoordeeld te worden.

Natuurtoets

Ten behoeve van ontwikkeling toren nabij provincialeweg 17 te Zaandam
projectnummer 469825
7 april 2022 revisie 00
Gemeente Zaanstad

Figuur 4.7 Ligging gebieden met natuurgebeertypen in de omgeving van het werkterrein. Bron data: Website provincie Noord-Holland

Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb)

In de omgeving van het werkterrein zijn zogenaamde zoekgebieden behorende tot het Agrarisch Natuur- en landschapsbeheer (ANLb) aanwezig. Binnen deze zoekgebieden kan sprake zijn van agrarisch natuurbeheer op de percelen. Er wordt in het natuurbeheer voor ANLb onderscheid gemaakt in de beheertypen “droge dooradering”, “natte dooradering”, “open akkerland” en “open grasland”. Voor ieder van deze beheertypen kunnen specifieke maatregelen worden genomen ten gunste van de bijbehorende natuurwaarden. De ligging het dichtstbijzijnde zoekgebied is weergegeven in figuur 4.8. Dit gebied is gelegen op circa 750 m ten westen van het werkterrein.

In hoofdstuk 5 worden mogelijke effecten op dit gebied beschouwd.

Natuurtoets

Ten behoeve van ontwikkeling toren nabij provincialeweg 17 te Zaandam
projectnummer 469825
7 april 2022 revisie 00
Gemeente Zaanstad

Figuur 4.8 Ligging ANLb ten opzichte van het werkterrein (zwart omcirkeld). Bron achtergrond: Topo RD, ESRI Nederland, Community Map Contributors.

Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)

In de omgeving van het werkterrein is een Bijzonder Provinciale Landschap (BPL) aanwezig. Conform de omgevingsverordening Noord-Holland (2020) is het dichtstbijzijnde BPL gelegen op een afstand van circa 750 m ten westen van het werkterrein. Het gaat om het BPL “Westzaan en omgeving”. Dit gebied wordt gekenmerkt door de openheid en onregelmatige strookverkaveling. De ligging van dit gebied is weergegeven in figuur 4.8. In hoofdstuk 5 worden mogelijk effecten ten gevolge van de werkzaamheden op dit gebied beschouwd.

Natuurtoets

Ten behoeve van ontwikkeling toren nabij provincialeweg 17 te Zaandam
projectnummer 469825
7 april 2022 revisie 00
Gemeente Zaanstad

Figuur 4.8 Ligging bijzonder provinciaal landschap "Westzaan en omgeving" ten opzichte van het werkterrein. Bron data: Omgevingsverordening Noord-Holland 2020

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het project gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangeven in een tekstkader. In [paragraaf 5.3](#) wordt het project getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling project

De volgende biotopen worden beïnvloed door het voornemen:

- Ten gevolge van het graafwerk en de aanwezigheid van bijbehorend personeel is er mogelijk verstoring door geluid, trilling en zicht op natuurwaarden (zoals broedvogels en vleermuizen) in de omgeving van het werkterrein;
- Door het mogelijke heien van heipalen ten behoeve van de nieuwe toren is er tijdelijke verstoring door geluid en trilling op natuurwaarden in de omgeving van het werkterrein;
- Door de aanvoer en stalling van bouw materiaal is er mogelijk verstoring door geluid en trilling op natuurwaarden in de omgeving van het werkterrein.

5.2 Toetsing effect op beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de omgeving van het werkterrein mogelijk geschikt biotoop biedt aan jaarrond beschermde broedvogels (gierzwaluw), algemene broedvogels en vleermuizen. Om deze redenen is er enkel op deze soortgroepen een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soortgroepen. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

5.2.1 Broedvogels

Jaarrond beschermde broedvogels

Nesten van broedvogels waarvan het nest jaarrond bescherming geniet, zijn het gehele jaar (ook buiten het broedseizoen) beschermd en bij verwijdering of aantasting van de broedplaats dient derhalve altijd ontheffing bij het bevoegd gezag te worden aangevraagd.

Gierzwaluw

In de omgeving zijn geschikte broedplaatsen voor gierzwaluwen aanwezig in de omliggende gebouwen. De dichtstbijzijnde gebouwen met mogelijk geschikte nestplaatsen voor de soort zijn gelegen op circa 20 m van het werkterrein.

Het werkterrein is gelegen in het centrum van Zaandam waar reeds een hoge mate van achtergrondverstoring aanwezig is ten gevolge van onder andere (trein)verkeer, laden en lossen door vrachtwagens, treinreizigers bij het nabijgelegen station en bezoekers van het stadhuisplein. Ten gevolge van het grootste deel van de werkzaamheden (het graafwerk en bouwwerk) wordt daarom geen extra verstoring verwacht op jaarrond beschermde broedvogels, zoals de gierzwaluw. Echter kan het heien van de heipalen voor de toekomstige toren wel voor extra verstoring zorgen vanwege het relatief hoge geluids- en trillingsniveau. Ook de plotselinge heiklappen kunnen zorgen voor extra verstoring. Daarom wordt geadviseerd in ieder geval de heiklappen buiten het broedseizoen (circa maart t/m juli¹) uit te voeren, zodat eventuele verstoring van jaarrond beschermde broedvogels voorkomen wordt. Indien de overige werkzaamheden toch meer verstorend zijn dan de heersende achtergrondverstoring wordt geadviseerd deze ook buiten het broedseizoen uit te voeren.

Indien dit niet mogelijk is wordt nader onderzoek naar het voorkomen van broedende gierzwaluwen geadviseerd of dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om de geluids- en trillingsintensiteit van het heien te reduceren. Dit kan bijvoorbeeld plaatsvinden middels trillings- en geluidarmheien door het toepassen van boorpalen.

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli³) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Op het werkterrein en in de omgeving ervan is potentieel geschikt broedbiotoop aanwezig in de vorm van enkele struiken en opgaande vegetatie.

Geadviseerd wordt om de werkzaamheden daarom bij voorkeur uit te voeren buiten het broedseizoen.

Indien dat niet mogelijk is, is een andere optie de opgaande vegetatie voorafgaand aan het broedseizoen op het werkterrein kort te maaien zodat voorkomen wordt dat vogels op het werkterrein gaan broeden. In verband met mogelijk aanwezige broedvogels in de omgeving van het werkterrein geldt dat in ieder geval de heiwerkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen uitgevoerd worden of dat gebruik wordt gemaakt van geluids- en trillingsarme heitechnieken. Zoals hierboven benoemd wordt tevens geadviseerd andere werkzaamheden welke meer verstorend zijn dan de heersende achtergrondverstoring in de omgeving buiten het broedseizoen uit te voeren.

5.2.2 Zoogdieren

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Rondom het werkterrein zijn mogelijke verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig. Op het werkterrein ontbreken mogelijke verblijfplaatsen.

Verstoring van deze verblijfplaatsen kan mogelijk plaatsvinden door geluid, licht en/of trilling.

Zoals beschouwd voor broedvogels is er reeds sprake van een relatief hoge mate van achtergrondverstoring op en rond het werkterrein door de menselijke activiteiten. Redelijkerwijs kan worden verwacht dat het grootste deel van de werkzaamheden daarom niet zorgen voor extra verstoring op verblijfplaatsen van vleermuizen. Bovendien blijkt uit diverse onderzoeken naar vleermuisverstoring, bijvoorbeeld op festivalterreinen, dat vleermuizen ongevoelig zijn voor verstoring door (hard) geluid (Tauw, 2017).

Het is niet helemaal uitgesloten dat de trillingen ten gevolge van het heien van de heipalen verstoring van vleermuizen in verblijfplaatsen kan veroorzaken. Gedurende de heiwerkzaamheden moet echter worden voorkomen dat de omliggende gebouwen beschadigd raken. Vanuit dit oogpunt kan worden aangenomen dat ook eventuele vleermuisverblijven in de gebouwen in dat geval niet worden verstoord. Daarom wordt verwacht dat eventuele verstoring

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

door trillingen op vleermuisverblijven in omliggende gebouwen rondom het werkterrein nihil zal zijn.

Ook zijn vleermuizen gevoelig voor lichtverstoring. Als gevolg van de werkzaamheden kan, indien na zonsondergang of voor zonsopgang wordt gewerkt binnen het actieve seizoen van vleermuizen (circa 15 april t/m 15 oktober), mogelijk lichtverstoring optreden door gebruik van kunstlicht/bouwlampen. Vleermuizen zijn gevoelig voor hoge mate van lichtintensiteit. Als gevolg van verlichten van verblijfplaatsen en foerageergebied worden deze ongeschikt of zullen vleermuizen hun verblijfplaats mijden. Een dergelijk effect is in strijd met de Wet natuurbescherming. Om effecten van lichtuitstraling te vermijden wordt geadviseerd om verlichting van mogelijke verblijfplaatsen (zoals de gebouwen) weg te draaien. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van kunstmatige lichtbronnen gekozen voor amberkleurige verlichting. Wanneer bovenstaande werkwijze toegepast wordt, zijn er ten aanzien van vleermuisverblijfplaatsen geen belemmeringen ten aanzien van de Wet natuurbescherming. Negatieve effecten ten gevolge van de werkzaamheden op vleermuisverblijven kunnen dan worden uitgesloten.

Indien niet volgens bovenstaande methodiek kan worden gewerkt en werkzaamheden binnen het actieve seizoen van vleermuizen plaats vinden, is mogelijk nader onderzoek naar aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen noodzakelijk.

Foerageergebied

Het werkterrein en de omgeving ervan is mogelijk onderdeel van foerageergebied voor vleermuizen. Gezien de beperkte omvang van dit gebied en de beschikbaarheid van voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving van het werkterrein wordt verwacht dat het geen onderdeel uitmaakt van essentieel foerageergebied. Negatieve effecten ten gevolge van de werkzaamheden zijn daarom niet aan de orde.

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op Natura 2000

Vanwege de grote afstand van het werkterrein ten opzichte van de Natura 2000-gebieden (circa 1 km) zijn alle storingsfactoren uitgesloten met uitzondering van vermesting en verzuring als gevolg van stikstofdepositie. Dit kan namelijk plaatsvinden over aanzienlijke afstanden. Geadviseerd wordt een AERIUS berekening uit te voeren en aan de hand van de resultaten te bepalen of nadere stappen (zoals het opstellen van een ecologische voortoets) noodzakelijk zijn.

5.3.2 Effecten op ANLb

Het werkterrein is niet gelegen binnen het zoekgebied van het ANLb. Gezien de grote afstand tot de zoekgebieden van het ANLb (circa 750 m) kunnen negatieve effecten door de werkzaamheden op ANLb uitgesloten worden.

5.3.3 Effecten op Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)

Het werkterrein is niet gelegen binnen de begrenzing van een Bijzonder provinciaal landschap. Gezien de zeer grote afstand tot de zoekgebieden (circa 750 m) kunnen negatieve effecten door de werkzaamheden op BPL worden uitgesloten.

6 Bronnen

BIJ12, 2017. Kennisdocument buizerd. Geraadpleegd van: <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-002-Kennisdocument-Buizerd-1.0.pdf>

Ministerie van landbouw, natuur en voedselkwaliteit, 2021. Natura 2000-gebieden in Noord-Holland. Geraadpleegd van: <https://www.natura2000.nl/gebieden>

Omgevingsverordening Noord-Holland, 2020. Ligging gebieden met Bijzonder provinciaal landschap. Geraadpleegd van: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Omgevingswet/Omgevingsverordening

Tauw, 2017. Vliegveld Twente: Vleermuizen en festivals. Geraadpleegd van: https://www.enschede.nl/sites/default/files/Toelichting_Bijlagen%20toelichting_Bijlage%2059%20%20Vliegveld%20Twente_%20Vleermuizen%20en%20festivals.pdf

Overig:

www.provincienoordholland.nl

NDFF

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.BIJ12.nl

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaat
	pimperlblauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
			meervleermuis
Libellen	mercurwaterjuffer		mopsvleermuis
	bronslibel		noordse vleermuis
	gaffellibel		rosse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		ruige dwergvleermuis
	groene glazenmaker		tweekleurige vleermuis
	noordse winterjuffer		vale vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		watervleermuis
	rivierrombout		gewone dwergvleermuis
	sierlijke witsnuitlibel	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart		Bulrug, gewone vinvis
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		bruinvis dwergpotvis
	gladde slang		gestreepte dolfijn
	muurhagedis		gewone dolfijn
	zandhagedis		gewone spitsdolfijn
			grijze dolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		kleine zwaardwalvis
	tonghaarmuts		narwal
	kleine vlotvaren		orka
Vissen	steur		tuimelaar
	houting		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Weekdieren	bataafse stroommossel		noordse vinvis, potvis
	platte schijfhoen		butskop
Zaadplanten	liggende raket		dwergvinvis
	drijvende waterweegbree		griend, witte dolfijn
	Groenknolorchis, zomerschroeforchis		spitsdolfijn van gray
	kruiwend moerasscherm		

Tabel B. “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bosparelmoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing**
	Donker pimpernelblauwtje		Damhert
	Duinparelmoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote parelmoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavvlinder		Grote bosmuis
	Pimpernelblauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoorpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn**
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
	Veenbesparelmoervlinder		Konijn*
	Veenhooibeestje		Molmuis
	Veldparelmoervlinder		Ondergrondse woelmuis*
Reptielen	Zilveren maan		Ree*
	Adder		Rosse woelmuis*
	Hazelworm		Steenmarter
	Levendbarende hagedis		Tweekleurige bosspitsmuis*
Libellen	Ringslang		Veldmuis*
	Beekkrombout		Veldspitsmuis*
	Bosbeekjuffer		Vos*
	Donkere waterjuffer		Waterspitsmuis
	Gevlekte glanslibel		Wezel**
	Gewone bronlibel		Wild zwijn
	Hoogveenglanslibel		Woelrat*
	Kempense heidelibel		Vliegend hert
	Speerwaterjuffer	Kevers	

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Natuurtoets

Ten behoeve van ontwikkeling toren nabij provincialeweg 17 te Zaandam
 projectnummer 469825
 7 april 2022 revisie 00
 Gemeente Zaanstad

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjementiaan	Lange zonnedaauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geploide vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies..

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).

De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een

vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Stroomschema vergunningsprocedure

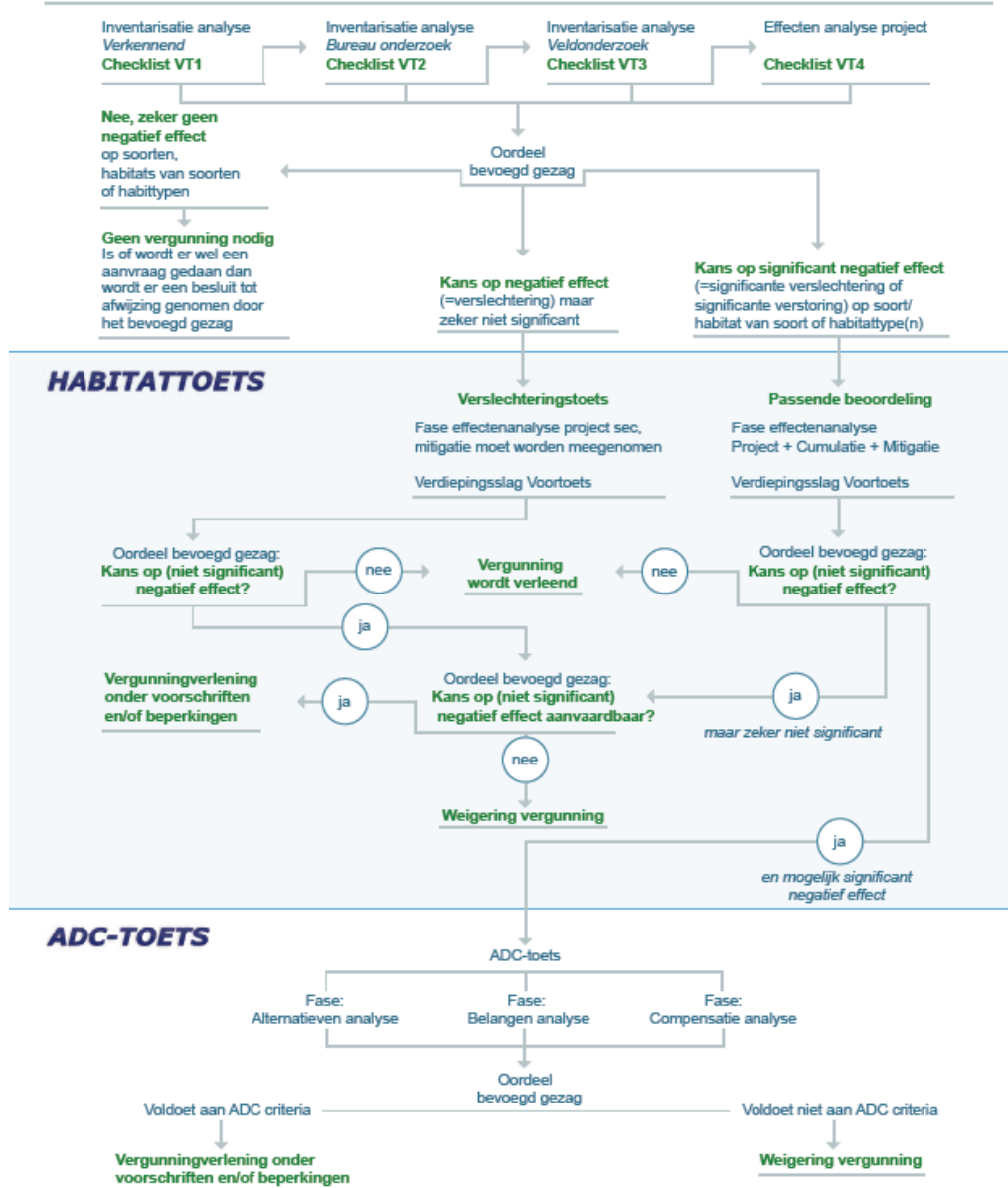
Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Deze is ook van kracht onder de huidige Wet natuurbescherming. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

Natuurtoets

Ten behoeve van ontwikkeling toren nabij provincialeweg 17 te Zaandam
projectnummer 469825
7 april 2022 revisie 00
Gemeente Zaanstad

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. +31 6 20606920

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.